

Ændringer i organisering af dansk som andetsprog

Basisundervisning på skoleområdet, januar 2021

Tosprogede elever i Hedensted Kommune

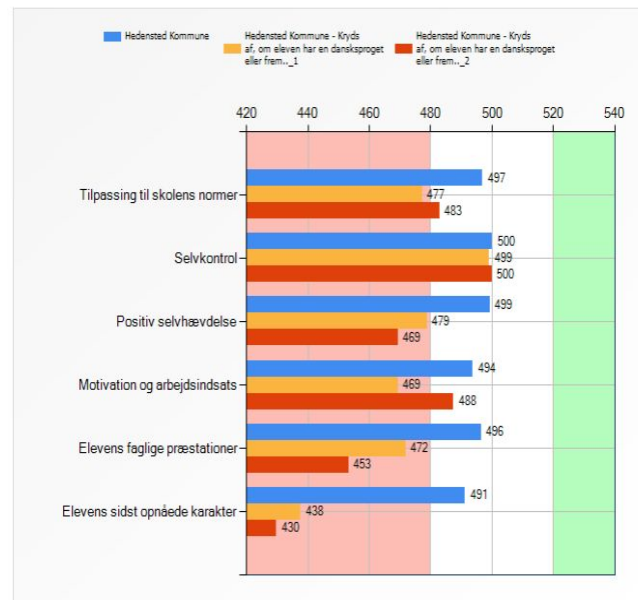
Lokal data fra Program fra Læringsledelse

Gruppe 1, som er gul, er de tosprogede fra Nordamerika og Europa.

Gruppe 2, som er rød, er tosprogede udenfor disse områder.

Blå er gennemsnittet af alle i Hedensted Kommune.

Klasselærere - 500 point

Tosprogede elever i uddannelsessystemet

[PIRLS](#) Tosprogede elever klarer sig i gennemsnit dårligere i uddannelsessystemet, end elever der vokser op med ét sprog.

[UVM PISA](#) I både læsning, matematik og naturfag opnår elever med indvandrerbaggrund et klart dårligere resultat end elever uden indvandrerbaggrund.

[EVA og SFI](#) Folkeskolens tosprogede elever møder større udfordringer end deres danske kammerater med hensyn til at præstere fagligt, at komme videre i et uddannelsesforløb i ungdomsårene og at holde ved i en påbegyndt uddannelse.

Nuværende praksis

Nuværende: Tre ungehold for primært 12-16 årige (og yngre hvis analfabeter) i Juelsminde, Løsning og Tørring. Eleverne får basisundervisning og udsluses til almenklasser. Lovgivningen, basistilbuddet er under, ophæves juni 2021 (solnedgangsklausul). Øvrige elever indskrives på distriktsskolen i alderssvarende klasser.

Tildeling: Udover ungeholdene tildeles relevante skoler timer til nyankomne tosprogede elever, som de selv råder over. Den nuværende tildelingsmodel er baseret på ankomsttidspunkt år 1, år 2 eller år 3, vestlig/ikke vestlig baggrund og flygtning/ikke flygtning status. Samlet tildeltes i skoleåret 20/21 93 lektioner til DSA på distriktsskolerne = 2,07 mio. kr. fordelt på 86 cpr.numre.

Skærpelse i hyrdebrevet

- Tosprogede børn og unge i alderen 5-18 år ankommet inden for de sidste to år uden de nødvendige dansksproglige forudsætninger for at indgå i almenundervisningen, har krav på basisundervisning.

I Hedensted har vi hidtil kun tilbudt basisundervisning på ungeholdene, mens de øvrige elever har været indskrevet i almenklasser.

- En elev må ikke indskrives i en almenklasse uden sprogstøtte, hvis eleven har behov herfor.

I Hedensted har vi hidtil kun haft sprogstøtte på i meget begrænset omfang.

- Basisundervisningen skal foregå uden for klassens rammer, enten på hold, som enkeltmandsundervisning eller i modtagelsesklasse.

I Hedensted foregår basisundervisning for de elever, der ikke er på ungehold inden for klassens rammer.

Skærper i hyrdebrevet

Hyrdebrevet beskriver ikke noget om, i hvilket omfang (antal timer) eleverne skal gives basisundervisning, men ifølge bekendtgørelsen for dansk som andetsprog, må en skoleleder ikke give en nyankommet elev færre timer, end eleven har behov for.

I bekendtgørelsen for dansk som andetsprog §3 beskrives det, at supplerende undervisning i dansk som andetsprog skal gives til tosprogede elever, som er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen. Dette indskærpes i bilagene til Hyrdebrevet á d. 11/11 20.

I Hedensted Kommune har vi hidtil udelukkende givet støtte til de elever, der er ankommet til Danmark inden for de seneste tre år. Med ovenstående indskærpelse vil det fremadrettet være nødvendigt at tildele midler til alle elever, der har behov for dansk som andetsprog uanset hvor længe, de har været i Danmark.

Forslag til fremtidig organisering af dansk som andetsprogsindsatsen i Hedensted Kommune

Organiseringen af tosprogsindsatsen på skoleområdet i Hedensted Kommune tager udgangspunkt i, at nyankomne elever skal modtage basisundervisning i dansk som andetsprog.

Udgangspunktet er et fokus på elevernes progression, således at de hurtigst muligt bliver i stand til at deltage fuldt ud i den almindelige undervisning.

Uanset central eller decentral model skal der i basisundervisningen arbejdes ud fra Fælles Mål basis. I overgangen fra basis til supplerende anvender skolerne afdækningsmaterialet “Hele vejen rundt om elevens sprog og ressourcer”.

Model 1: central

Der oprettes tre modtagelsesklasser på Tørring Skole. Der skal være normering til en lærer pr. time pr. klasse (4,5 stillinger).

Elever, der ankommer til Hedensted Kommune uden dansksproglige kundskaber, starter med basisundervisning på fuld tid på Tørring Skole i maksimalt to år.

Ved en placering på Tørring Skole er der mulighed for at imødekomme Bekendtgørelsens §4 om udvidede modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter de er fyldt 14 år. Begrænsningen på to år gælder ikke for elever, der optages i en udvidet modtagelsesklasse. Eleverne i udvidede modtagelsesklasser skal ikke have et tilhørsforhold til en almindelig klasse, men de bør i videst muligt omfang have aktiviteter sammen med skolens andre elever i 8. til 10. klasse.

For elever, der udsluses til distriktsskolen, drøftes elevens progression med distriktsskolelederen mhp. overgang til supplerende undervisning på distriktsskolen pba. afdækningsmaterialet "Hele vejen rundt om elevens sprog og ressourcer".

Model 2: Øst, vest og midt.

Der oprettes to modtagehold/modtageklasser på hhv. Tørring Skole, Løsning Skole og Juelsminde Skole. Der skal være normering til en lærer pr. time pr. klasse (7,5 stillinger i alt).

Elever, der ankommer til Hedensted Kommune uden dansksproglige kundskaber, starter med basisundervisning på fuld tid på en af de tre skoler i maksimalt to år.

Ved en placering på overbygningsskoler er der mulighed for at imødekomme Bekendtgørelsens §4 om udvidede modtagelsesklasser på 8.-10. klassetrin for tosprogede elever, der er flyttet til Danmark, efter de er fyldt 14 år. Begrænsningen på to år gælder ikke for elever, der optages i en udvidet modtagelsesklasse. Eleverne i udvidede modtagelsesklasser skal ikke have et tilhørsforhold til en almindelig klasse, men de bør i videst muligt omfang have aktiviteter sammen med skolens andre elever i 8. til 10. klasse.

For elever, der udsluses til distriktsskolen, drøftes elevens progression med distriktsskolelederen mhp. overgang til supplerende undervisning på distriktsskolen pba. afdækningsmaterialet "Hele vejen rundt om elevens sprog og ressourcer".

Model 3: decentral

I hørdebrevet á 11/11 2020 indskærpes det, at nyankomne skal have basisundervisning i dansk som andetsprog uden for klassens rammer. Ydermere indskærpes det, at såfremt de ved siden af dette har timer i en almen klasse, skal der være fornøden sprogstøtte. Dette betyder i praksis, at en decentral løsning af opgaven med nyankomne elever vil kræve fuld støtte, indtil eleven kan begå sig i klassen uden sprogstøtte. På baggrund af dette vil en decentral løsning kræve en tildeling på 30 lektioner til barn nr. 1. Barn nr. 2 udløser 15 lektioner ligesom barn nr. 3 alt efter, om børnene er på samme klassestrin. Den lavere tildeling til barn nr. 2 og 3 er ud fra en forudsætning om, at den enkelte skole de første 15 lektioner underviser de nyankomne elever sammen på et modtagehold.

Kvartalsvis indsender skolerne statusbeskrivelser til forvaltningen i forhold til, hvordan midlerne/timerne er brugt og elevens om progression.

Tildeling af supplerende midler til elever, der har været i basisundervisning

Distriktsskolerne tildeles midler til den supplerende undervisning ud fra en vurdering af elevens kompetencer og erfaringer fra før basisundervisningen ift. følgende kriterier:

- 10.000 kr. ved ingen tidligere erfaring med dansk sprog
- 30.000 kr. ved ikke tidligere (vestlig) skolegang
- 20.000 kr. ingen erfaringer med skriftsprog fra hjemlandet
- 15/20/25.000 kr. ved udslusning til indskoling/mellemtrin/udskoling
- 15/10/5.000 kr. ved udslusning efter 6/12/18 mdr.

Udslusningstaksten er et engangsbeløb, der kan variere alt efter opfyldelse af kriterier alt i mellem 5-100.000 kr.

Derudover afsættes et beløb til håndholdte lokale løsninger.

Efter udslusning til almen tæller eleverne fra basisundervisningen også med i skolens tildeling til elever der skal have supplerende dsa.

Forslag til tildeling til elever med behov for supplerende dsa.-undervisning som ikke har været i basistilbud (elever fra fx børnehave)

I bekendtgørelsen for dansk som andetsprog §3 beskrives det, at supplerende undervisning i dansk som andetsprog skal gives til tosprogede elever, som er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen. Dette indskærpes i bilagene til Hyrdebrevet á d. 11/11 20.

I Hedensted Kommune har vi hidtil udelukkende givet støtte til de elever, der er ankommet til Danmark inden for de seneste tre år. Med ovenstående indskærpelse vil det fremadrettet være nødvendigt at tildele midler til alle elever, der har behov for dansk som andetsprog uanset hvor længe, de har været i Danmark.

Disse elever tildeles årligt 10.000 kr. til supplerende dsa.-undervisning. Med omkring 500 elever i denne målgruppe giver det en samlet udgift på 5 mio. årligt.

Økonomi

	Model 1	Model 2	Model 3
Lærerløøn	2,4 mio.	4 mio.	8,1 mio.
Kørsel (anslået)	1,6 mio.	0	0
Supplerende efter basisundervisning	2,6 mio.	2,6 mio.	2,6 mio.
Yderligere supplerende undervisning	5 mio.	5 mio.	5 mio.
I alt	11,6 mio.	11,6 mio.	15,7 mio.
Forbrug i 2020	5,1 mio.	5,1 mio.	5,1 mio.

Model 1	Model 2	Model 3
<p>Samling af kompetencer/uddannet personale, viden om overgange, erfaring med kobling til fritidsliv/SFO, sproglig afdækning, forældresamarbejde, mulighed for kvalificeret vikardækning.</p>	<p>Bibeholde niveau af dsa.-kompetencer på tre skoler både ved personale og ledelse.</p>	<p>Stor opgave at rekruttere/sikre kompetencer på alle skoler, og opgaven vil flytte rundt på skolerne fra år til år.</p>
<p>Tørring Skole har opbygget systematikker og erfaringer ift. at modtage tosprogede elever. Klar rollefordeling mellem kommune og skole ift. placering og afdækning.</p>	<p>I den nuværende struktur er ledelsesansvaret forskelligt fordelt på afdelingsleder og skoleleder. Lokale systematikker. Ingen 10.klasse i Løsning.</p>	<p>Ikke nødvendigvis/begrænsede opbyggede systematikker, erfaringer, viden ift. modtagelse og undervisning af nyankomne.</p>
<p>Effektive arbejdsgange ift. indskrivning, afdækning, overgange og udskrivning sammen med kommunale dsa.- konsulent. Fleksibilitet ift. holddannelse. Samarbejde med understøttende funktioner effektiviseres og kvalificeres, når det er ét sted (PPR, integration, børn og familier).</p>	<p>Antallet af elever vil gøre det svært at sammensætte dem på optimale hold, hvor der ikke er stor aldersspredning og forudsætninger (fx 0.klasses elev med 6.klasses elev). Erfaring fra andre kommuner, at eleverne er udfordrede på trivsel, hvis de er ene elev/få om at være tosproget på skolen.</p>	<p>Mange ressourcer på få elever/ svært at lave hold. Erfaring fra andre kommuner, at eleverne er udfordrede på trivsel, hvis de er ene elev/få om at være tosproget på skolen.</p>
<p>Transporttid og omkostninger (dog kan gymnasiebussen reducere omkostninger).</p>	<p>Kortere transporttid.</p>	<p>Ingen/begrænset transporttid.</p>
<p>Manglende tilknytning til lokalsamfundet i skoletiden.</p>	<p>Delvis manglende tilknytning til distriktsskolen.</p>	<p>Tilknytning til distriktsskolen.</p>